

UDRUŽUJEMO SE S GLUHIMA SREDOZEMLJA

U Montpellieru, na francuskoj rivijeri, održan je 11. i 12. studenoga 2005. sastanak čelnika ("Summit") organizacija gluhih Sredozemlja, sa seminarom i proslavom 20. obljetnice osnivanja Europske unije gluhih. Organizatori su bili EUD i francuska nacionalna organizacija gluhih, koju je zastupala Francoise Chaste, predsjednica Organizacijskog odbora ove manifestacije.

Sastanku su prisustvovali čelnici većine nacionalnih organizacija gluhih mediteranskog područja, s europske i afričke strane. Hrvatsku je zastupala Jadranka Krstić iz Samobora-Svete Nedelje, a na proslavi su kao privatne osobe bila još dva gluha gosta iz Hrvatske. Namjera je inicijatora skupa bila čvršće povezati gluhe Sredozemlja i stvoriti neke vrste "koaliciju", "klub" njihovih udruga gluhih. Mentalitetom, načinom života i tradicijom bliski smo. Hrvatska je svojim pisanim prilogom za ovaj skup posebno istakla ovu bliskost, te su nazočni bili ugodno iznenađeni našom kratkom tiskanom informacijom (na engleskom) o trojici gluhih pjesnika iz XVI. stoljeća koji su dali velik doprinos kulturi tri zemlje Mediterana: Francuske, Hrvatske i Italije.

Suradnja između gluhih pojedinih sredozemnih država postojala je i prije ovog skupa, osobito između Hrvatske i Italije, a predviđeno udruživanje svih zemalja Sredozemlja dalo bi nov polet kulturnoj, sportskoj i turističkoj razmjeni. Skupine naših gluhih, osobito Splitskana, pripadnika Molitvene zajednice, već su hodočašćima prokrstarile ove zemlje, od Španjolske preko Francuske i Italije do Palestine...

Sjenu na skup u Montpellieru bacile su neke nepromišljene i neznačajke izjave pojedinih čelnika, za koje je pojam Mediterana čista magla. Nevjerojatno zvuči, ali predsjednik jedne velike nacionalne organizacije, na pitanje koje bi zemlje trebale ući u novu asocijaciju izjavio je kako Hrvatska ne može biti primljena, jer njezino more ima drugačiji naziv, nije "Sredozemno more". Isti čovjek pak smatra da kao sredozemne zemlje trebaju biti primljene Srbija, Bugarska i Rumunjska! Očito zaglupljen antihrvatskom propagandom iz medija čak je pokušao govoriti o Hrvatskoj kao "agresoru" na druge zemlje! - Na sreću, zastupnica Hrvatske odlučno se suprotstavila ovakvom klevetanju pa publiku informirala o Hrvatskoj i njenom međunarodnom statusu skorog punopravnog člana EU.

Drugi problem nastao je kad su se pojedini nazočni zastupnici postavili "rasistički", pa smatrali da Arapima nije mjesto u planiranoj zajednici, ili čak da bi pristup trebalo ograničiti na zemlje-članice Europske unije. A predstavnici svih ovih zemalja, koje su itekako sredozemne, bili su pozvani i sudjelovali su na skupu! Ovim nesporazumcima očito je kumovao loš nacrt statuta, kojim nije definirano tko može postati članom.

Usprkos takvoj situaciji, pojedini mali gluhi "Napoleoni" željeli su da na ovom skupu nazočni delegati potpišu statut nove asocijacije! I u ovom slučaju pomogla je razumna intervencija Hrvatske izaslanice, koja je izjavila da nitko kao pojedinac ne može naslijepo potpisati Statut na jeziku koji ne poznaje, osobito ne bez suglasnosti nadležnog tijela njegova nacionalnog saveza koji mora tekst vidjeti i odobriti. Tako je, srećom, usvajanje Statuta odgođeno za 2007. pa i mi iz Hrvatske možemo utjecati da ovaj akt bude kakav treba biti.

TRI GLUHA PJESNIKA IZ 16. STOLJEĆA PRIMJER DOPRINOSA GLUHIH KULTURI SREDOZEMLJA

Jedan je od ciljeva ovog skupa u Montpellieru odati počast uspjesima gluhih ovog područja. To nas je potaknulo da se vratimo malo dublje u povijest i sjetimo se trojice slavnihih gluhih pjesnika koji su slabo poznati gluhim ljudima danas, iako su pružili sjajan doprinos književnosti i kulturi tri mediteranske zemlje: Francuske, Italije i Hrvatske.

Sva trojica, dva Francuza i jedan Hrvat, rođena su u istom desetljeću 16. stoljeća. Francuzi su bili prijatelji, a vjerojatno su znali i za Hrvata, jer su sve njih nadahnuli veliki talijanski pjesnici Dante i Petrarca, a talijanski jezik, koji je u ono doba bio međunarodni jezik pjesnika, svi su poznavali.

Sabo Bobaljević Glušac, alias Sabino de Bobali Sordo (1529.-1585.), bio je plemić iz Dubrovnika, grada-republike na južnom dijelu hrvatske obale. Imao je pustolovan život. Kao 17-godišnjak prognan je na tri godine u Otomansku carevinu, a po povratku u domovinu izgubio je sluh uslijed bolesti te je postavljen za upravitelja pograničnog kaštela Ston. Živio je tamo posvetivši se književnosti i pjesništvu, pisao pjesme na hrvatskom i talijanskom jeziku te postao slavan u literature obje nacije. Dopisivao se s najistaknutijim ljudima svog vremena. Proslavio je pjesništvom rodni grad Dubrovnik ali su njegove talijanske pjesme uvrštene u antologiju "najboljih pjesnika svih vremena". Bio je dika i za gluhe - jer je ponosno je uz svoje ime dodao nadimak "Gluhi" (Glušac, Sordo), a u svojoj poeziji vrlo često je, s mnogo humora i optimizma, govorio o gluhoći, tvrdeći da je "gluhi čovjek sretniji od svih smrtnika".

Pierre de Ronsard (1524 - 1585), mladi francuski aristokrat postao je slavan pjesnik, prozvali su ga "Princ pjesnika i pjesnik među prinčevima" ("Le prince des poètes, le poète des princes"). Neki suvremenici ga nisu mnogo cijenili, čak su ga nepravedno kritizirali. ("Lupao je kao gluh po jadnom francuskom jeziku" rekao je jedan od njih, J.Michelet). Ali u dvadesetom stoljeću došlo je do obrata - počeli su ga slaviti i njegovu poeziju danas veoma cijene. ("Pjesnici oko njega i prije njega u usporedbi s njim su hladni, nesigurni, kruti, preplašeni" - rekao je A.Gide).

Joachim du Bellay (1522 - 1560) bio je kao i Ronsard iz visokih krugova. Obojici je bila namijenjena vojna karijera, ali gluhoća ih je omela u tome. Prijateljili su se, osnovali s još nekim pjesnicima skupinu "Plejade". Du Bellay napisao je "Himnu gluhoći" ("Hymne de la Surdité").

O hrvatsko-talijanskom gluhom pjesniku Bobaljeviću pisano je potanje u hrvatskim i talijanskim listovima za gluhe. Ne znamo jesu li francuski gluhi nešto detaljnije pisali o svojim gluhim pjesnicima, ali dobro bi bilo sačuvati im uspomenu, uz osvrt kako je gluhoće djelovala na njihov život i književno stvaranje, jer čini se da mnogi ljudi nakon gubitka sluha zavole poeziju. I to može jedan od malih zadataka nove mediteranske udruge gluhih!